

УКРАЇНА

(19) UA (11) 12421 (13) U
(51) МПК
A23F 3/34 (2006.01)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) КОМПОЗИЦІЯ ФІТОЧАЮ "ФІТОЧАЙ № 7"

1

(21) u200505809

(22) 13.06.2005

(24) 15.02.2006

(62) u200500765, 28.01.2005

(46) 15.02.2006, Бюл. № 2, 2006 р.

(72) Бречко Віктор Миколайович, Головатий Андрій
Вадимович, Поспелов Сергій Вікторович, Саморо-
дов Віктор Миколайович(73) Бречко Віктор Миколайович, Головатий Андрій
Вадимович, Поспелов Сергій Вікторович, Саморо-
дов Віктор Миколайович

2

(57) Композиція фіточаю, що містить чай зелений
китайський байховий, траву ехінацеї та квітки липи
серцелистої, яка **відрізняється** тим, що додатко-
во містить листки ожини сизої та/або листки суниці
лісової, квітки бузини чорної при наступному спів-
відношенні компонентів, мас. %:

зелений чай	45-55
трава ехінацеї	15-25
листки ожини сизої та/або листки	
суниці лісової	10-20
квітки бузини чорної	5-10
квітки липи серцелистої	5-10.

Корисна модель відноситься до харчової про-
мисловості, безпосередньо до виробництва фіто-
чаїв, які мають профілактичну спрямовану дію.

Для фіточаїв важливим є їх асортимент, який
би задовольняв різноманітним смакам широкого
кола споживачів, висока біологічна активність, хар-
чова цінність та органолептичні властивості.

Відома композиція фіточаю, яка включає траву
м'яти перцевої, квіти ромашки, квіти календули,
плоди шипшини, листя горіха, коріння лопушиння,
траву фіалки триколірної, плоди глоду, коріння
ехінацеї, корінь і кореневище валеріани, лист ма-
лини та квіти липи при наступному співвідношенні
компонентів у вагових частинах:

плоди шипшини	20÷22
плоди глоду	6÷8
коріння ехінацеї	14÷16
корінь і кореневище ва- леріани	7÷9
коріння лопушиння	7÷9
листя горіха	6÷8
трава фіалки триколір- ної	7÷9
листя малини	1÷3
квіти липи	4÷6
трава м'яти перцевої	5÷7
квіти календули	5÷7
квіти ромашки	6÷8

[див. патент України №56700А, МПК⁷
A23F3/34, 2002р.]

Недоліком її є багатокомпонентність, що
ускладнює процес приготування фіточаю та зни-
жує ефективність екстракції всіх його компонентів.

Відома також композиція фіточаю з ехінацеєю,
що складається з висушених пелюстків суданської
троянди (каркаде), чорного байхового чаю та ко-
реневища з коріннями ехінацеї при співвідношенні
компонентів, мас. ч.:

пелюстки суданської троянди (кар- каде)	45÷55
чай чорний байховий	25÷35
кореневище з коріннями ехінацеї	15÷25
[див. патент України №50292А, МПК ⁷ A23F3/34, 2002р.]	

Серед недоліків слід вказати на поєднання в
композиції пелюстків, листків (чай чорний) та ко-
реневищ з коренями. Якщо екстракція окропом дає
змогу провести якісне вилучення активних компо-
нентів із листків та пелюстків, проте малоефектив-
на для кореневищ та коренів, що знижує ефектив-
ність композиції.

Найбільш близькою за складом до нової ком-
позиції, взятої за прототип, є композиція фіточаю
"Ехінацея з зеленим чаєм", яка містить чай зеле-
ний китайський, траву ехінацеї та квітки липи [див.
ТМ Домашній чай. Фіто-чай Ехінацея з зеленим
чаєм. Виробник: ТОВ СП "СолоМія", м.Київ].

Загальним недоліком відомих композицій, в
тому числі і прототипу, є те, що компоненти, які
входять до їх складу, мають низьку біологічну ак-
тивність речовин білкової природи - лектинів, яким

(13) U

(11) 12421

(19) UA

властива антигенна реакція по відношенню до крові людини і диференційована аглютинація еритроцитів в залежності від груп крові, до якої вони відносяться. В залежності від формули крові вірно підібрані компоненти фіточаїв мають здатність підвищувати захисні сили організму, забезпечуючи йому нормальну життєдіяльність, ріст та відтворювальні функції.

У відомих композицій їх компоненти підібрані без урахування формули крові, що знижує біологічну активність композицій особам з будь-якою групою крові (O(I), A(II), B(III), AB(IV)).

В основу корисної моделі поставлена задача створення композиції фіточаю із збалансованим вмістом компонентів, які мають високу біологічну активність і підходять функціонально особам незалежно від групи крові.

Корисна модель дозволяє розширити асортимент фіточаїв, які шляхом оптимізації ефективності їх дії, стимулюють природні сили організму із урахуванням його стану відносно групи крові та поєднують профілактичні та лікувальні властивості.

Для цього пропонується композиція фіточаю, рекомендована для людей з будь-якою групою крові, що містить у своєму складі зелений чай, траву ехінацеї, листки ожини сизої та/або листки суниці лісової, квітки бузини чорної та/або липи серцелистої при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

зелений чай	45÷55
трава ехінацеї	15÷25
листки ожини сизої	
та/або листки суниці лісової	10÷20
квітки бузини чорної	5÷10
квітки липи серцелистої	5÷10.

Співвідношення компонентів композиції, підібраних експериментальним шляхом, забезпечує йому характерну, притаманну тільки цьому складу високу біологічну цінність та споживацькі якості - приємний смак, ніжний аромат. Композиція має

тонізуючу та вітамінну дію для людей з будь-якою групою крові, а також підвищує опірність організму людини до несприятливих факторів середовища, при авітамінозі та переохолодженні за рахунок дії всіх компонентів, завдяки їх підбраному біологічному складу.

В композицію введений чай китайський зелений байховий, який містить у своєму складі комплекс вітамінів, поліфенолів, макро- і мікроелементи, кофеїн.

Другий компонент композиції - трава ехінацеї (*Echinacea Moench.*), яка містить полісахариди, алкіламіди, гідроксикоричні кислоти, мікроелементи тощо і широко застосовується для підвищення імунітету організму людини.

У листках ожини сизої (*Rubus caesius*) знайдені флаваноїди, дубільні речовини, органічні кислоти, слизисті речовини. Завдяки цьому їх застосовують як бактерицидний, протизапальний засіб, здатний заспокоїливо діяти на центральну нервову систему.

Суниці лісові (*Fragaria vesca*), а саме її листки застосовують для покращення роботи серця, при безсонні, неврастенії тощо. Серед активних компонентів слід назвати аскорбінову кислоту, флаваноїди, дубільні речовини.

В композиції використовуються квіти бузини чорної (*Sambucus nigra*), які містять комплекс біологічно активних речовин і використовуються при простудних захворюваннях.

Квітки липи серцелистої (*Tilia cordata*) у своєму складі містять ефірну олію, глікозиди, сапоніни, дубильні речовини, цукри тощо, завдяки чому виявляють протизапальну та м'яку заспокійливу дію.

Вагові кількості всіх перелічених компонентів, як і якісний склад композицій суттєво впливають на споживацькі якості фіточаїв, які отримують після їх заварювання у воді.

Нижче наведені порівняльні дані біологічної активності композиції - прототипу та композиції за корисною моделлю, яка рекомендується для людей всіх груп крові (Таблиця).

Таблиця

Біологічна активність відомої та композицій фіточаю (варіанти), що пропонуються (умовна сумарна активність лектинів, одиниці)

Композиції фіточаю	Групи крові людини			
	O(I)	A(II)	B(III)	AB(IV)
За прототипом:	25,5	26,5	26,5	26,5
Композиція, яка пропонується:				
Склад 1	64,3	66,3	68,3	69,5
Склад 2	45,9	48,2	49,0	50,7
Склад 3	43,9	44,6	45,8	45,3

Композицію фіточаю одержують звичайним змішуванням у заявленому співвідношенні висушених, подрібнених компонентів і їх фасуванні. Фіточай заварюють в окропі, витримують декілька хвилин і п'ють у гарячому або прохолодному вигляді.

Складові, одержані вищевикладеним способом, і після заварювання мають властивості відповідні до вимог, які ставляться до фіточаїв за смаком, ароматом та зовнішнім виглядом.

Корисна модель ілюструється нижче наведеними прикладами для композицій фіточаїв для осіб незалежно від групи крові.

Приклад 1

Склад (мас. %): чай зелений - 45%; трава ехінацеї - 25%; листки ожини сизої - 5%, листки суниці лісової - 5%; квітки бузини чорної - 10%, квітки липи серцелистої - 10%. Склад відрізняється приємним ароматом і смаком, а також високою біологічною активністю.

Приклад 2

Склад (мас. %): чай зелений - 55%; трава ехінацеї - 15%; листки суниці лісової - 20%; квітки липи серцелистої - 10%. Склад відрізняється приємним ароматом і смаком, а також високою біологічною активністю.

Приклад 3

Склад (мас. %): чай зелений - 55%; трава ехінацеї - 15%; листки ожини сизої - 20%; квітки бузини чорної - 10%. Склад відрізняється приємним ароматом і смаком, а також високою біологічною активністю.

Кількість можливих прикладів складу нових фіточаїв не обмежується наведеними прикладами в межах допустимих вагових співвідношень.